

nam zdi precejšnja, saj predstavlja oviro za boljše spoznavanje in sporazumevanje med narodi. Seminar prosi vse producente, naj se zavedo svoje odgovornosti na tem področju. Seminar naproša nacionalne komiteje, naj ta poziv v svojih deželah kar se dá na široko razširijo. Seminar tudi z zadoščanjem sprejema povabilo beneške Biennale, naj bi se priredil v začetku septembra prihodnega leta mednarodni sestanek za razgovor o temi: Etnografija in komercialni film.

VII. Splošni predlogi

1. Glede na naglo ginevanje nekaterih kultur in upoštevajoč stalno spreminjanje sodobne civilizacije opozarja seminar organe javne uprave na nujnosti, da se izvede temeljita filmska dokumentacija na tem področju.

Predlaga, naj bi se izvedba te dokumentacije zasnovala, kolikor najbolj mogoče, v okviru mednarodnega sodelovanja, toda ob sodelovanju kompetentnih etnografov prizadetih dežel.

Naprosajo se organi javne uprave in znanstveno-raziskovalne ustanove za kar najizdatnejšo finančno pomoč.

Želi, naj bi se dovolile pri mednarodni zamenjavi realizatorjev kar se da velike olajšave glede cirkulacije gradiva preko državnih mej.

2. Spričo posebno iskrenih in pristrčnih odnosov med etnografi in filmskimi delavci na eni strani ter zastopniki nacionalnih komitejev in nacionalnih ustanov zastopanih držav na drugi strani ter po izredno plodnih teoretičnih delovnih sestankih in predvajanju filmov z njih analizo seminar ugotavlja:

a) Potrebo po čimprejšnji izdelavi natančne tipologije filmov etnografskega značaja in prosi, naj se vsak nacionalni komite seznaani z delovnim dokumentom italijanske delegacije, ki naj mu rabi kot osnova za izdelavo predlogov. Seminar želi, naj bi se nov mednarodni sestanek v najkrajšem času posvetil samo tej temi.

b) Ugotavlja, da je visoka tehnična raven neizogibni pogoj za eksistenco etnografskih filmov. Zato predlaga, naj bi vsak nacionalni komite dal pobudo za prirejanje tečajev za filmsko prakso, namenjene študentom etnologije ob sodelovanju filmskih učnih zavodov. Nadalje priporoča nacionalnim komitejem, naj obstoječe odnose med filmskimi delavci in etnografi v svojih deželah z sistematičnimi sestanki in praktičnimi seminarji in poglobe in s tem omogočijo boljše sodelovanje med njimi.

c) Potrjuje, da je osnovni pogoj za sleherni etnografski film, naj bo že znanstven ali splošno izobraževalen, spoštovanje popolne resničnosti in neokrnjenosti.

d) Seminar je prepričan, da bo etnografski film, ki se bo ustvarjal v pravkar določenem smislu, postal eno izmed najuspešnejših sredstev za boljše spoznavanje, to se pravi, za boljše razumevanje med ljudmi. Sesti mednarodni seminar o etnografskem filmu je bil zgovoren dokaz za to.

e) Končno se seminar toplo zahvaljuje češkoslovaški nacionalni komisiji za UNESCO in vsem tistim, ki so s tolikšno požrtvovalnostjo pripomogli k uresničenju tega seminarja ter mogli tako odločilno in prijateljsko snidenje.

Résumé

LE COLLOQUE INTERNATIONAL DU FILM ETHNOGRAPHIQUE A PRAGUE EN 1957

L'auteur donne un bref rapport sur l'activité du CIFE et sur les thèmes du colloque de Prague. Il y joint le texte intégral des résolutions du colloque.

VIKTOR GERAMB

Franjo Baš

Dne 8. januarja 1958 je umrl v Gradcu Viktor Geramb, upokojeni profesor za etnografijo na tamkajšnji univerzi in ustanovitelj etnografskega muzeja pri Joaneju.

Bil je naš strokovni sosed, v razpravah o kmečki hiši in ljudski noši tudi naš sodelavec, v organizaciji in izgradnji muzeja pa kulturni delavec, ki je na širokem obzorju postavljajl cilje, kakršne je mogel in jih more s pridom upoštevati vsak muzejec.

Geramb je bil prvi bližnji etnograf, ki je začel tudi zgodovinsko obravnavati pridobitve ljudske kulture; tako je delovna načela svojega akademskega učitelja R. Meringerja o jezikoslovnem razlaganju spomenika ali njegovih funkcij razširil še na črpanje ustreznih pisanih virov. To se očituje že v njegovi prvi obsežnejši študiji o štajerski dimnici, zlasti pa pozneje v kulturni zgodovini dimnice in v knjigi o štajerskih nošah. Medtem ko se razprave o dimnici dotikajo severovzhodne Slovenije le v manjši meri, pa je Geramb v štajerskih nošah zajel zlasti z zapuščino nadvojvode Johanna tudi slovenještajerske in ob tem kartografsko ugotavljal napredovanje modnih in industrijskih ter nazadovanje domače-obrtnih noš. Pri teh delih je upošteval dognanja iz slovenske strokovne delavnosti in tovariško vedno opozarjal na nemške izsledke in graško gradivo o naših krajih.

V novem graškem etnografskem muzeju je zelo posrečeno strnil sistematsko razstavno metodo s kulturnozgodovinsko in z novimi razstavnimi prijemi približal spomeniške predmete življenjskemu okolju in času, ko so bili v službi človeka. Z določno sistematsko razstavo pa je ponazoril zgodovino štajerske obleke v tako imenovani dvorani noš, kjer je prvič obnovil tudi nošo Slovencev iz časa preseljevanja ljudstev. Njegovo muzejsko razstavno delo je teklo vzporedno s pisateljskim, tako da je pomenila muzejska zbirka od zbiranja gradiva v pokrajini do legendiranja razstav stvarno spomeniško pripravo in dokumentacijo za spise, ki so, če odštejemo njegova leposlovna dela, odsev Gerambovega muzejskega dela o hiši in noši. Prosvetno je za široko javnost nadaljeval muzejsko delo s skrbjo za ohranitev domačnosti v bivališču, kraju in pokrajini, v organizaciji skrbstva za čas ustreznih podobno noš in navad. Njegovo prizadevanje je v povezavi z industrijo vodilo do lepih uspehov, tako da ima Stajerska danes v svoji zunanosti očitni pokrajinski in kulturni obraz zlasti v splošni rabi ausseeške noše, ki je časovna moda ni mogla izpodrinuti. Muzejsko, pisateljsko in domačijskogarstveno je Geramb zgleđno opravljal znanstvene in prosvetne muzejske naloge, ko je ob reševanju ene postavljal temelje za drugo.

Geramb je bil najboljši muzejski sosed, kar je dokazal v težjih časih hitlerjevske okupacije, ki je s telefonsko upokojitvijo zadela tudi njega. Slovence in Jugoslovane je spoštoval in pozitivno vrednotil slovenska, hrvaška in bolgarska etnografska prizadevanja. Hercegovino je smatral za evropski etnografski muzej. Severovzhodne Slovenije med okupacijo načelno ni obiskal z utemeljitvijo, da jo hoče videti samo resnično kot je, in ne nasilno prebarvane.

Z znanstvenim delom in osebnim razmerjem do Slovencev je Geramb zadžil tudi slovensko etnografijo, da ohrani njegov spomin.

Zusammenfassung

VIKTOR GERAMB

Im Nachrufe werden seine Fachleistungen und seine Einstellung der jugoslawischen und besonders der slovenischen Volkskunde gegenüber erwähnt. V. Geramb betrachtete Hercegovina und Süd-Dalmatien als ein lebendiges Volkskundemuseum in situ und auf den Jahrmärkten im slovenisch-kroatischen Grenzgebiete im Bereiche der Drau studierte er die Volkstrachten immer wieder. Während der Okkupation 1941—1945 besuchte er das slovenische Drau- und Savegebiet grundsätzlich nicht, da der Okkupator, nach seinen eigenen Worten, den kulturellen Ausdruck des okkupierten Gebietes verunstaltete und sein wahres Leben entartete.